

До 200-ліття Т. Г. Шевченка

Щоб сказати про Шевченка, мало назвати його дорогим. Щоб звідати його велич, мало назвати великим, славним і незабутнім.

Самій долі так судилося, щоб народитися йому першого весняного місяця, коли повільно починає скресати Дніпро, 200 років тому, 9 березня 1814 року.

З порога вбогої селянської хатини простягнувся його шлях у широкий світ і поніс він у своєму серці велику любов до простих людей — кріпаків, якими були і його батьки, і ненависть до панів.

Події листопада 2013 — лютого 2014 рр. на майдані Незалежності — це живий пам'ятник Тарасові Шевченку. Саме він пробудив українців до власного, самостійного, незалежного життя.

Нехай цілющими ліками на поранену та зболілу душу нашого народу стануть одкровення краян: Б. Харчука, Є. Сверстюка, М. Жулинського.

Слово про Кобзаря

Тарас Шевченко... Такий великий, що бути більшим не можна. Як Україна. Як світ.

Ріс безрідним сиротою, а став найкревнішим усім нам з покоління і в покоління.

Був кріпаком, а заговорив і показав шлях до свободи.

Жив в імперії сваволі, насильства й наруги, де на всіх язиках все мовчить, а кликав не криводушничати, порвати кайдани.

Мордувався у тюрмі народів і був свідком зречення від материнської мови, культури й історії, а залишався вірним ідеалам волі й братерства; горів очисним огнем сумління і вражав своїм запитанням, як полум'ям сорому: хто ж ми, чиїх батьків, ким і за що закуті?

Цар кинув його у в'язничну муштру з суворою забороною «писать и рисовать», а він своїм словом скасував цю заборону, самого царя і став голосом німих рабів усієї землі.

Був рядовиком царської солдатчини, а зробив для визволення самої Росії, як сказав Іван Франко, більше, ніж її тисячні армії.

Карався, мучився, але не кався.

Був на дні безпросвітного пекла, а сягнув абсолютів моралі й інтелекту: дав книгу буття народу, висіяв зі своєї руки українське письменство і йде на його чолі світом як вісник нової, вільної сім'ї, в якій не буде супостата-ворога, війни, а будуть мати, син і будуть люди.

Не мав ні кола ні двора, а оселився в наших серцях і на віки вічні заповідав здійснювати екологічну мрію — садок вишневий коло хати.

Його слово добре і ніжне, як материнські руки, коли мати пригортає до грудей свою дитину. Воно миле і цнотливе, як очі нареченої, коли вона самим поглядом присягається нареченому на вірність. Це слово всепаліме: або зогріває, або спалює. Воно просте й тверде, як революційна клятва. І воно нескитне і гнівне, як присуд відступників. Це слово — правда-мста на голову коронованих катів і рабів з кокардою на лобі. У його слові бринять всі звуки і переливаються всі барви світу: степовий безмежний лан хвилюється, шелестить і дзвонить колоском об високі гірські береги. Його слово не в теплому кожусі; воно — лицарськи оголений нерв народної душі: він — творець нації, він її оборона. Це слово не таємничі знаки сум'яття — в ньому поезія, історія й довголіття людського роду: воно віщий поклик до єднання перед загрозою вселенської атомної катастрофи й звиродніння.

Він безсмертний, як саме життя, тому став нашою долею і заповітом. І на сторожі правди, любові й честі стоїть його слово.

1987

Борис Харчук